

tigt eller heldigt. Jeg troer, at man bør overlade til Ministeren i Forening med hans Raadgivere at tage definitiv Bestemmelse om de særlige Skibe, der skulle bygges, og at Rigsdagen bør indskrænke sig til, hvis den maatte finde det for godt, at give en almindelig Antydning af den Retning, hvori man mener, at der bør gaaes frem. Men det kan ikke nægtes, at der i saa Henseende har i lang Tid været udøvet et temmelig stærkt Tryk paa de forskjellige Marineministre. Jeg kan saaledes henvise til Forhandlingerne her i Salen i sidste Samling under Lovforslaget om „Marinens Ordning,“ hvor eet af Medlemmerne af Forsvarscommissionen, det ærede Medlem fra Frederiksborg (B. Christensen), fremførte som sin Anskuelse, at Skibene skulde alle være smaa, lidet dybtgaaende og lidet bekostelige, og helst Monitører. Jeg kan endvidere henvise til Finantsloven for det næstforegaaende Finantsaar, hvor det blev udtalt, at det største Skib ikke maatte have en Værdi af over 1 Million Rigsdaler. Jeg troer, at Følgen deraf viser sig i de to Skibe, vi nu have under Bygning. Det er Skibe, om hvis Godhed i Forhold til deres Størrelse jeg ikke reiser nogen Tvivl; men det er Skibe med kun eet Taarn og et tildeels temmelig svagt Pantser og ikke stor Hurtighed, som begge tilsammen neppe ville kunne være istand til at op- tage en Kamp med en eneste preussisk Pantserfregat, og det naaget de ville koste omtrent ligesaa Meget som denne. Jeg troer derfor, at vi ere bedre tjente med eet større Skib til samme Værdi end med to smaa Skibe. Man kan ikke gaae hen og sige, at fordi vort Land er lille, skulde vore Skibe og Kanoner ogsaa være smaa, ja maastee ogsaa vore Matroser være smaa. Jeg maa sige, at for mig staaer det som Idealet for vort Sjøværn at kunne, hvis det var muligt, concentrere den hele Magt paa eet eller to Skibe, saa stærke og store, at intet andet Skib, der flød paa Vandet, kunde maale sig dermed. Saalænge vi havde et saadant Skib, saa vilde Fjenden ikke paa noget Sted kunne have en fuldstændig Overmagt; han vilde da være nødt til altid at tage i Betragtning, at dette Skib kunde komme til maastee i et uheldigt Dieblis og forstyrre ham i hans Planer. Jeg vil dog bede ærede Med-

lemmer, idet jeg udtaler dette, ikke at troe, at jeg er ledet af nogen maritim Forsængelighed eller Lyst til, at vi herillands skulde spille en Stormagts Rolle — det kan naturligvis ikke falde mig ind, det kan der ikke være Tale om — det er kun af Interesse for Landets Forsvar, som jeg som sagt troer er absolut bedre tjent med at have saa og store end mange og smaa Skibe, og det er en Følge af Nutidens Krigskunst, at et Pantser-skib, naar det er tilstrækkelig stærkt bepantret, vil ikke saaledes som Fortidens Vinestkibe være sikker paa at blive ødelagt, fordi det kommer i Kamp med flere store Skibe, men det vil i længere Tid kunne udholde Kampen med dem og udholde Beflydningen, om det end ikke kan ødelægge dem. Under dette Punkt foreslaaer dernæst Udvalget, at man skal opsætte at tage Bestemmelse om et nyt Skib til Efteraaret, og derfor at overføre en lille Sum, stor 38,000 Rd., paa det Pantser-skib, som bygges under Nr. 54. Jeg troer heller ikke, at dette er nogen heldig Tanke. Den ærede Ordfører har udtalt det, og det staaer ogsaa i Betænkningen, at man derved ventede, at Nr. 54 skulde blive hurtigere færdig. Jeg troer ikke, man vil opnaae dette; man maa vel betænke, at ved et Arbejde af en vis bestemt Størrelse kan man i en vis bestemt Tid med Nytte ikke anvende mere end et bestemt Antal Arbejdere. Man har talt om, at Marinen ikke skulde sprede sine Kræfter paa saa mange forskjellige Arbejder, men hellere concentrere dem paa eet Skib; men dette er kun til en vis Grad sandt; thi det kan ikke hjælpe at concentrere Kræfterne paa et enkelt Skib, saa at den ene Arbejder staaer i Veien for den anden — herved opnaaes ikke Noget. Naar man vil opsætte at tage Bestemmelse om dette Skib til Efteraaret, det vil sige til næste Rigsdags-samling, saa er det eensbetydende med, at Planen om dette Skib ikke skal fattes før henimod April 1869, da jo saa Finantsloven for næste Aar vedtages; og seer man hen til de lange Forberedelser, der behøves til at paa- begynde Bygningen af et Skib, Tegningens Fuldbendelse, Afslagningen af Skibet, Anskaffelse af Materialier o. desl., hvortil man gjerne kan sige, at der medgaaer 6—8 Maanedes, saa vil der ikke kunne begyndes paa Bygningen før